

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐPIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Szervezkedjünk!

Irta: Dvihaljy Géza.

Ez a kor jelszava! Szervezkedjünk, hogy erőnk legyen, szervezkedjünk, hogy kenyerünk legyen, szervezkedjünk, hogy emberi jogainkat kivívassuk.

A szervezkedésben forrong most az egész társadalom, s ma már alig alig van osztály, amely az egyesülésben erőt nem gyűjtene [anyagi vagy szellemi törekvéseinek nagy küzdelmére. A tömegben az erő! Ez kétségtelen és a társadalmi vagy politikai szervezetek nagy csatájában az lesz a diadalmaskodó győző, amelyben leginkább meg lesz az erkölcsi garancia az uralomra.

Világos tehát, hogy a szervezkedő tömegeknek, ha nem csak forradalmat akarnak csinálni, ha a társadalmat nem felfordítani, de átalakítani akarják, és az új helyzetben uralkodni is akarnak: erkölcsi alapokat kell keresniük. Erkölcsi alap nélkül az uralom nagyon rövid életű és tulajdonképpen nem más, mint a demagógiának vagy korrupciónak tombolása, mely előbb utóbb belefut, — még pedig mint a világtörténelem is igazolja: véresen, — a saját bűnös hibáiba.

A mai lázas szervezkedésben az erkölcsi alapot a keresztény szervezetek, társulások és egyesülések kivételével, minden más elem figyelmen kívül hagyja. Onként következik tehát ebből, hogy a jövő uralma egyedül azoké, kik a nagy tömörítő és megváltó erőnek, a kereszténységnek erkölcsi erejét felismerték és „ebben a jelben“ kívánnak küzdeni, akarnak győzni, de aztán ennek az elveknek dicsőségére uralkodni is akarnak.

Szervezkedjünk tehát a szociálistikus égető kérdéseinek felismerésével a kereszténység alapelvein, az evangéliumi nagy igazságok megrendíthetetlen szikláján.

Ez a biztos alap.

Ugyan melyik keresztény ember nem érezné ma a szervezkedésnek

legfőbb idejét azon ellentétes áramlatokkal szemben, melyek éppen a nemzeti jelszavak alatt hódítják el tőlünk az országot. Ki nem látja be azt, hogy a nemzetfentartó kereszténység, ha tudatában is van erejének, de nem tehet semmit, mert fej nélkül, egységes vezetés nélkül, összetartás nélkül csatákat csak veszteni lehet, de nyerni nem.

A 12. óra már itt van. Ha most nem szervezkedik a magyar nép a kereszt jelében, akkor később ugyan hiába szervezkedik, akkor már későn ébred, mert idegen faj, idegen jelszavak alatt fog uralkodni ezen magyar földön. Nézzünk csak körül. Az egész országban a magyar faji törekvéseknek adáz ellenségeivel találkozunk, kik ezt a nemzetet úgy akarják letörni, hogy először a magyar összetartozásának legnagyobb, legerősebb kapcsát: a kereszténységet akarják szétszakítani. A nép szívéből ki akarják ölni az Isten képét, mert tudják, hogy az istentelen embert már könnyebb hazátlanná, embertelenné tenni. Így akarják az isteni és emberi tekintélyeknek lerombolásával ezt az ezereztendeig uralkodott, a kereszténység védő bástyájaként szereplő nemzetet a demagógia zsarnoki jármába fogni.

Aki Istenét imádjja, hazáját szereti, embertársait becsüli, az nem válik rabszolgájává az idegenből nyakunkba szakadt nemzetközi demagógiának; nem lesz uszályhordozója egy olyan népnek, melynek már a faji jellegében erjesztő, bomlasztó erők vannak; Magyarországon soha sem jutott volna oly hatalomhoz a nemzetközi szociáldemokrácia, ha a kereszténység összetartott volna. Ha Magyarországnak keresztény társadalmá nem aludt volna olyan mélyen, nem huzhatták volna ki feje alól a vánkost.

Erős keresztény meggyőződéssel lehet, sőt csakis így lehet csinálni szociálistmust is; mert hisz a szociálistmus legerősebb alapelvei abban az evangéliumban vannak, melyre a ke-

reszténység is támaszkodik. A magyar keresztény társadalomnak meg kellett volna előznie a nemzetközi istentelen szociálistmust és ha megelőzte volna Magyarországon sok másképp volna.

A keresztény ember, ha a keresztény szociálist kötelességeit megérti, lehet ellensége azoknak, kik süket füllel, összetett kezekkel az érzéketlenség mult százados álmában horkolnak, de Istenének, hazájának, dolgozó embertársainak árulója, ellensége, soha sem lehet.

Nézzük csak a nálunk elhatalmasodott szabadkőműves, szemita és szociáldemokrata frakciókat, hogy összetartanak, hogy szövetségnek, ha a kereszténység támadásáról van szó. És most nézzük meg a keresztény elemet, hol van az, ha közös érdekéről van szó? Hol volt, mikor a keresztet kidobták Pázmány Péter egyeteméről, hol volt nagy politikai, közgazdasági, társadalmi kérdésekben? Aludt, horkolt és miatta ugyan a magyar államiság szent jeléről, szent István koronájáról is leüthették volna a keresztet és helyébe modern jelszavakkal akár a mogendovedet tehetnék volna.

Eszrevettük, hogy nyakunkon cipeljük az ördögöt, észrevettük, hogy mélyen alszunk és amig aludtunk, addig idegen fajzatok megrugdosták, megpofozták és leköpködték legszentebb nemzeti ideáljainkat.

Ne tovább! — ideje, hogy oda kiáltás a rombolóknak, hogy: ne tovább!

A keresztény Magyarország felébredt, de most már aztán igazán dolgozzon és mert ha most sem értette meg kötelességét, akkor ez a nemzet tönkre megy, ezer esztendő alkotmányát pedig a Jakabok köztársasága váltja fel.

Tehát itt az ideje, hogy a magyar kereszténység egy táborban, mint egy nagy keresztény szociálist hadsereg szervezkedjen, és vissza verjen minden nyilt vagy titkos támadást, mely a keresztény Magyarországot fenyegeti.

Üzlet-áthelyezés.

Az érdeklődő vevőközönséget van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy

Wagner és Boholy

vászon-, fehérnemű- és rövidáru-kereskedők Szent-István-téren levő régi üzletüket az új városháza felépítéséig a kenyérpiacon f. évi május hó 1-ével e célra külön épített ideiglenes bolthelyiségbe teszik át.

Iparosok tiltakozó nagygyűlése

Bácsbodrogyvármegye iparosait és kereskedőit tiltakozó nagygyűlésre hívja egybe a szabadkai építő-iparosok szövetsége.

A nagygyűlés célja az ipartörvénytervezet, az adóreformtervezetek megbirálása s a betegsegélyező és baleset biztosítási törvény tulzása ellen leendő védekezés, valamint az iparospárt megalakítási módozatainak megismertetése.

A szövetség most küldi szét meghívóit az 1908 évi május hó 3-án délután 2 órakor Szabadkán, a Pest-szálloda nagytermében megtartandó nagygyűlésre.

„Meghívjuk és megkülönböztetett tisztelettel megjelenésre kérjük, mondja a meghívó, a nagy megye országgyűlési képviselő urait, hogy nagygyűlésünkön szerzendő közvetlen tapasztalatok és értesülések alapján a bajoknak enyhítése, a fejlődés béklyóinak eltávolítása, a kívánalmak teljesítése érdekében illetékes helyen és alkalmakkor magasabb hivatásukból folyólag közrehatva a jövő boldogulás folyamatában lévő alapozó munkájában választó polgárságukkal együttérve és együttérezve résztvehessenek.

A megyei nagygyűlés tárgysorozata.

1. Elnöki megnyitó, a megjelent vendégek s résztvevők üdvözlésével, tartja Nagy Ferenc a szabadkai építőiparosok szövetség elnöke.

2. A nagygyűlés megalakulása: elnök, jegyzők s végrehajtó bizottság választása.

3. Az új ipartörvénytervezete, különös tekintettel a képzésre vonatkozó követelésekre. Előadó: dr. Reizner Lajos, a szabadkai ipartestület ügyésze.

4. A betegsegélyezés és balesetbiztosítás ügye. Előadó Farkas Elek, a magyar építőiparosok országos szövetségének főtitkára.

5. Az adóreformra vonatkozólag a kereskedő és iparososztály sérelmei s kívánatai. Előadó: Perjessy László, a szegedi kereskedelmi és iparkamara főtitkára.

6. Az iparosság parlamenti és közéleti érdekképviselete s szervezkedés, követelések a választási jog kiterjesztésére. Előadó Molnár János az országos iparospárt elnöke.

Felkérletnek a nagygyűlésen résztvenni szándékozók és testületi küldöttek, hogy megjelenésükről, érkezésük idejéről, valamint arról is, hogy elszállásolásra igényt tartanak-e? a szövetség elnökét Nagy Ferenc urat legkésőbb f. évi április hó 30-áig értesítsék, hogy fogadtatásukról és elszállásolásukról gondoskodhassanak.

A nagygyűlés után a Pest-szállóban társas vacsorát rendeznek. A részvétel költsége 4 kor. Kérletnek a résztvenni szándékozók, hogy részvevő szándékukat folyó évi április hó 30-ig a szövetség elnökénél bejelenteni sziveskedjenek.

Jönnek a jezsuiták!!

(km) Köszönet a Bácskai Hirlapnak, hogy ismét alkalmat ad nekünk a jezsuitákról dicséretet zengeni s még azokat is megnyeri ügyünknek kik csak regényekből ismervén a jezsuitákat, idegenkednek tőlök. Most ez egyszer egy kis statisztikával kedveskedik olvasóinak a kis hamis, hogy „bizonyítsa azoknak, akik minden áron jezsuitákat akarnak behozni Szabadkára és akik azt hirdetik, hogy a jezsuitákhoz más vallásuk is szivesen járnak iskolába, hogy ezek az urak tévednek.“ E végből százalékokban kimutatja, hány különböző vallású tanuló járt a szabadkai, s hány a kalocsai főgimnáziumba, ezzel szembe állítja a két város lakosságát vallásfelekezetek szerint százalékokban kifejezve, s aztán nagy diadallal hirdeti, hogy: tehát más vallásuk nem szivesen járatták gyermekeiket a jezsuiták gimnáziumába. Nem veszi azonban figyelembe a B. H. tudós statisztikusa, hogy első sorban más szempontok döntenek abban, hogy egyáltalán járatták-e a szülők gyermekeiket a gimnáziumba, s csak azután lehet szó arról, hogy melyik legyen az a gimnázium, a melyben járassák. Pedig ha statisztikát akarunk valamely állításunk igazolására fel-

használni, úgy nem szabad egyoldalúknak lennünk. Így például nagyon helytelen volna abból, hogy hazánkban 42 százalék zsidó van a hülyék intézetében, arra következtetni, hogy Magyarország zsidainak 42 százaléka hülye. Ebben remélhetőleg még a B. H. is igazat ad nekünk.

Nézzük tehát csak egy kicsit azt a statisztikát!

Először is nem szabad a két gimnázium tanulóinak s a két város lakosságának számát következtetés céljából egybevetni. Mert míg Kalocsán 526 tanuló közül csak 110 a helybeli, a többi 416 pedig vidéki (ezek között 94 pestmezei 218 bácskai 6 horvátországi 1—1 pedig Karinthiából, az amerikai egyesült államokból, Bajorországból és Japánból való), addig Szabadkán 476 tanuló közül 411 helybeli és csak 65 vidéki (közülük 46 bácskai, 6 pestmezei és 2 horvátországi). Ebből a statisztikából azt hiszem, inkább mást kell következtetnem. Es e következtetésben még az a körülmény sem akadályozhat, hogy Szabadkán első sorban csak is helybelieket lehet felvenni, vagy hogy talán valamivel nagyobb itt a tandíj. Mert a városról nem tehető fel, hogy parallel osztályokról ne gondoskodják, ha annak a 218 bácskai tanulóknak csak a fele is idejönne, a tandíj nagyságának különbözete pedig nem riasztja el a bácskaiakat zömét, mint a hogy a közel multban egyik bácskai német inkább hozta fiát 500 korona ellátási díj mellett a szabadkai Szt. Imre fiúnevelő intézetbe, mintsem Szegeden hagyta volna 300 korona ellátási díjjal. E statisztikából mondom arra kell következtetnem, hogy még is csak nagyon jó tanítási és nevelési rendszerüknek kell lenniök a jezsuitáknak, hogy a szabadkai, bajai, zombori, újvidéki zentai és verbászi gimnáziumok dacára is kétszer annyi bácskai tanulójuk van, mint kalocsai, s még külföldről, Japánból is akad tanulójuk. S hogy e következtetés nem légből kapott, mutatja az a másik statisztika mely szerint Szabadkán minden tárgyból jeles eredménnyel 38 százalék, Kalocsán 11.5. Szabadkán minden tárgyból legalább jó eredménnyel 13.7 százalék, Kalocsán 32.9. Szabadkán minden tárgyból legalább elégséges eredménnyel 66.8 százalék, Kalocsán 43.2. Szabadkán egy tárgyból elégtelen eredménnyel 7.1 százalék, Kalocsán 6.9. Szabadkán két tárgyból elégtelen eredménnyel 2.3 százalék, Kalocsán 3.4. Szabadkán több tárgyból elégtelen eredménnyel 6.3 százalék, Kalocsán 2.1. százalék végezte 1906—7. évben tanulmányait. Az érettségi vizsgálatról, sajnos, nem tehetek összehasonlítást, mert Kalocsán az elmúlt tanévben későn tartatván meg az érettségi vizsgálatok, az értesítő nem számol be az eredménnyel. Pedig ép itt még szembeszökőbb szokott lenni a különbség Kalocsa és Szabadka között.

Magaviseletre nézve Kalocsán jó jegyet kapott 435, szabályszerű jegyet 87, rosszabbat egy sem; Szabadkán jó jegyet kapott 268, szabályszerű jegyet 194 és kevésbé szabályszerűt 8. A fegyelmi esetek száma Kalocsán 0; Szabadkán igazgatói megrovásban részesült 55, tanári megrovásban 10. (Folyt. köv.)

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** Szabadka törvényhatósági bizottsága e hó 30-dikán tartja április havi rendes közgyűlését.

— **Sántha György dr.** április hó 21-től kezdve kétheti szabadságot kapott, hogy résztvehesen a berlini nemzetközi orvosi kongresszuson.

— **Uj főispáni titkár.** A belügyminiszter Mészáros Loránd, belügyminiszteri segéd-fogalmazót Bezeredy István, főispán mellé titkárnak nevezte ki.

— **Meghalt ezredorvos.** Dr. Vörös Gyula, nyugalmazott ezredorvos, amint táviratilag jelentik, tegnap délután Rozálián agyszélhűtésben elhunyt. A megboldogult rokona Czeiz Máté, szabadkai ügyvédnek. A holttestet Szabadkára hozzák és itt helyezik örök nyugalomra.

— **Epitések a Bácskában.** Nádajka község az ötödik községi elemi népiskola és tanítói lak építési munkálataira április 25-én d. e. 10 órakor versenytárgyalást fog tartani. Kikiáltási ár 20118 kor. 32 fillér, bánatpénz 10 százalék. Az építkezésre vonatkozó feltételek a község jegyzői irodájában betekintheők. — A m. kir. földmívelésügyi miniszter Szilágyi telepes községben 71 telepes házat épített. Az építkezésre pályázni óhajtok ajánlataikat április 30-ig Budapest a magyar királyi földmívelésügyi miniszterium gazdasági műszaki hivatalában adhatják be.

— **Halálozás.** Derék, közbecsült iparost váltott ma meg a halál szenvedéseitől. Liscevicz Ferenc, cipész, ma délelőtt 11 órakor meghalt. A megboldogult már hosszabb idő óta betegeskedett s néhány hónapja már a szobát sem hagyhatta el.

— **A palicsi berendezés szállítása.** A tanács ma döntött a palicsi berendezés szállítására vonatkozólag megtartott szállítási eredménye fölött. A tanács méltányosan, hiven azon programjához döntött, hogy a helyi ipar előnyben részesítendő. A berendezés szállítására beadott ajánlatok közül a tanács Sefesics Lajos és Sipos Károly ajánlatát fogadta el.

— **Szerbtanító választás.** Zentáról írják: Csütörtökön a szerb iskolaszéki választók tanítót választottak. Fgy szótöbbséggel jött ki Herczeg Emil gyulai tanító. Vuits Dusan és Udvality Radivoj zentai tanítókkal szemben. Herczeg kapott 19 szavazatot, Vuits 18-at és Udvality 2-tőt. Herczeg Emil állását jövő hó elsején foglalja el.

— **Eljegyzés.** Fischer Simon es. és kir. számvevő őrmester vasárnap este tartotta eljegyzését Schwimmer Zsófia kisasszonnyal Schwimmer József helybeli lókereskedő leányával.

— **Elveszett váltó.** Elveszett egy 2840 koronás Fehér György és Gubanovics Eszter által aláírt váltó.

— **Akinek Péter király megkegyelmezett.** Csak nem rég fedezték föl Szabadkán a csirkefogók bandáját. Ennek egyik tagja Macankó György megszökött. Egész nagycsütörtökig Szerbiában időzött, de erre a napra haza került Szabadkára, s itt a város erdőben rejtőzködött, míg nem ma a rendőrségnek sikerült őt letartóztatni. Macankó György büntetett előéletű. Büntetve volt lopás, orgazdaság miatt. Szerbiában tizenkétévi börtönre ítélték lopás miatt, de Sándor király meggyilkolása után, Péter király trónralépésekor kegyelmet kapott.

— **Öngyilkos pénztáros.** Damjanovics Pál, nyugalmazott szerb tanító Obecsen szövetségi pénztáros volt. Az utóbbi időben folyton ivott az öreg ur és hanyagul végezte dolgát. Erre az igazgatóság rovincsolást rendelt el a szervezetnél, ahol hamarosan több kisebb nagyobb szabálytalanságra, hiányra bukkantak és ezért a pénztárost felelőségre vonták, majd állásából is elbocsátották. Az öreg pénztáros a székelyen elől a koresmákat bujta egy pár napig, majd bepálinkázott s a Ferenc-csatornába ugrott. Egy juhászember látta, amint Damjanovics a vízbe ugrott, oda is futott, de mire segítséget szerzett, addigra az öreg ember befulladt a vízbe. Az összefutott emberek rögtön rátaláltak az öngyilkosra és a csatornai gépházából telefonon értesítették az előljáróságot az öngyilkosságról. Az öngyilkossá lett szövetségi pénztáros főleg benne vakul bizó feleket károsított meg. Az intézetnél okozott kisebb károk fedezetet találtak ovdékából.

A bajai milliós főnyeremény.

Nagy érdeklődés közepette kezdették ma meg a bajai kereskedelmi és iparbank volt főkönyvelőjének, Vagner Sándornak és Prigby Károlynak bűnyjét, akik azzal vannak vádolva, hogy a bank főkönyveit a bank javára és Eckert Antal bajai temetkezési vállalkozó kárára meghamisították, s így a bank az Eckertnek állítólag eladott jelzáloghitelbank sorsjegyre eső 1.000.000 korona nyereményt magának tarthatta meg.

A pör előzményei.

Eckert Antal bajai temetkezési vállalkozó 1906. évi december hó elsején Sziklai Illés ügynök útján részletfizetésre egy darab jelzálog hitelbank sorsjegyet vásárolt. Ez ügyletről kiállított részletívét kézhez kapta, míg az eredeti sorsjegy a bajai kereskedelmi és iparbank őrzetében maradt.

Január közepén Sziklai Illés visszahozta a bankba az el nem adott részletívet, melyeknek betekintéséből Wagner Sándor könyvelő arról győződött meg, hogy a 703. számú részletív az ügynök kezében van, holott a könyvek tanúsága szerint az ezen részletívre kiállított sorsjegy tulajdonosaként Eckert Antal vezetett oda be, míg a 702. számú részletívnek megfelelő könyvrovatban tulajdonosként senki sem szerepel, holott ezt a részletívet az ügynök nem hozta vissza, vagyis eladta.

Ezen nyilvánvaló tévedésről értesítette Prigly Károly pénztárost, aki Eckertnek sőgora és a hivatalos órák után hazamenvén betért az utba eső Eckert üzletébe, ahol megtekintette a kérdéses részletívet, a melyből arról győződött meg, hogy annak 702 a száma. Ez 1907. január 17-én történt.

Január 19-én helyesbiteni akarta a könyvekbe került téves bejegyzést és akkor azt tapasztalta, hogy a juktakönyv és a részletkönyv sorsjegyszámai között eltérés van. Ekkor elküldött Eckertékhez, hogy küldjék be részletívetüket betekintés végett. Eckert Antal leányával, özv. Beke Bélánéval és Nándor fiával beküldötte az iratot. Bekéné a pénztárban Prigly Károly pénztárosnak adta át a részletívet. Wagner ettől vette át az ívet s figyelmeztette Bekénét hogy apjának neve a 702. szám helyett a 703. számhoz volt beírva.

Bekéné egy negyedóra múlva már ott-hon volt s jelentette, hogy az ügy rendben van. A részletívet Eckert Antalné visszatette a helyére.

1907. évi április 2-án aztán köztudomású lett, hogy a bajai kereskedelmi bank az 1906. évi december 27-én megtartott sorso-lás alkalmával egymillió egyszáz ezer koronával megütötte a főnyereményt. Eckert Antal előtt gyanus volt, hogy a bank három hónapig nem hozta nyilvánosságra a huzás eredményét, valamint az is, hogy a részletívén levő szám a nyerőszám szomszédságában van. Azt híresztelte, hogy nem a bank sorsjegye, hanem az övé a főnyertes. Amidőn ezt a bankban meghallották, Eckertet odahívták, megmutatták neki a könyveket és összehasonlították a részletívet a bejegyzett számmal. Eckert megnyugodva távozott. A bank április 28-án rendkívüli közgyűlést tartott a nyeremény felosztása végett. Eközben Eckert 50 000 koronát ígért Alföldi Imrének, a Bajavidéki Bank könyvelőjének, ha keresztülviszi, hogy a milliót ő kapja meg, majd Sziklainak, az ügynöknek ígért 20 000 koronát, ha bizonyítja, hogy ő (Eckert) vette meg a nyertes sorsjegyet. Minthogy ez nem sikerült, kérvénnyel fordult a bankhoz a részletívet megvizsgálása végett. A vizsgálat során több gyanus ok alapján Wagner Sándor könyvelőt vizsgálati fogságba helyezték.

A mai tárgyalás.

A mai tárgyaláson Szerdahelyi Sándor elnökölt, szavazóbírák Kindrics Gábor és Salánky József voltak. A vádhatóságot Winckler István ügyész képviselte.

Vádlottakat: Wagner Sándort és Prigly Károlyt Fischer Jákó dr. és Waisz Sándor dr. védtek, a sértett Eckert képviselője Forró Félix dr. volt.

Wagner Sándor 35 éves 25—30000 korona értékű vagyona van, büntetve nem volt, nős, 3 gyermeke van.

Prigly Károly nős, 7 gyermeke van, vagyona 60000 kor., büntetve nem volt.

A vádirat felolvasása után Wagner Sándort hallgatták ki. Tizennégy és fél éves korában lépett a takarékpénztár szolgálata-ba letartóztatásakor a banknál 2840 kor. jövedelme volt fizetéséből, osztalékból és jutalomból. A részletív könyveket egyedül

vezette. Elmondja, hogyan kezelték a részletív könyveket melyekre szerinte szükség egyáltalán nincs, a nyilvántartási könyv soha eszébe se jutott, mert teljesen fölösleges.

Az eladás a részletkönyvekbe lett bevezetve; s rendszerint csak ceruzával jegyezték be a vevő nevét, mert a vevők rendszerint nem fizették ki a vételárát s így gyakran megtörtént, hogy másnak adták el azután a sorsjegyet s kifizetés után jők ennek nevét írták be tentával a részlet könyvbe. — A részlet könyvből könyveltettek el az egyes tételek a juxta könyvbe.

Mult évi január 17-én Wagner észre-vette, hogy a könyvelésnél némi hiba van, amennyiben a könyvek Eckert sorsjegyére vonatkozó adatok tekintetében eltérnek egymástól. Aggályait, hogy eloszlassa felkereste Priglyvel együtt Eckertet s összehasonlítás céljából elkérte a részletívet, mely egy 702 sz. ellátott borítékban volt elhelyezve. Wagner látván, hogy a kijavítás némi nehézségbe fog ütközni, azon ajánlatot tette Eckertéknek, hogy vegyenek más sorsjegyet, ő majd a 702 számot magának tartja, mibe ezek beleegyezni hajlandók nem lévén, akként állapodtak meg, hogy az eredeti sorsjegyet letétbe fogják átváltoztatni, a mímeg is történt, a mit akként gondolt megoldani; hogy az eredeti 702 szám helyett egy más számú sorsjegyet fog Eckert javára letenni. Elintézve a bankban Wagner a letét dolgát kiállított egy letét ívet, melyben a sorsjegy számát üresen hagyta s azt elvitte Eckerthez, a hol Eckert jelenlétében írta bele a sorsjegy számát s átadta Eckertnek összehasonlítás s ellenőrzés végett, a ki azt rendben találta s miután átvette a 40 korona fizetésről szóló elismervényt, átadta Eckertnek a letétíve a melybe a 2219—40 sz. írta bele.

Annak magyarázatául, hogy noha a huzás december 27-én volt s mégis csak április másodikán került a huzás nyilvánosságra, vádolta azt adja okul, hogy az év végén az összetörödött munkát, miután az intézet három tisztviselője beteg volt, a főkönyvelőnek és neki kellett végeznie. — Egyébiránt is olvasta, hogy a milliós nyereményt a „Mercur” üzlet felei nyerték meg s miután a bajai bank a Hazai bankkal állott összeköttetésben, s így nem is gondolt nagyobb nyereményre, elfoglaltsága mellett pedig 200—400 koronás nyeremények után kutatni nem volt ideje s nem tartotta érdekesnek. I. rendű vádlott kihallgatása késő délutánig tartott, a mikorra II. rendű vádlottra került a sor.

Minden ember elkerülhetetlen szükséges fog és száj ápoló szere az **Illés-féle**

SALICYL-SZÁJVIZ,

mely meggátolja a fogak elszivacsodását, a szájürege kellemesen és üdítően hat. Számos elismerő levél és hálaírat az egész országból. **Ára 1 korona.** Kapható az egyedüli készítőnél **ifj. Illés Antal** vörös kereszt gyógyszerárában a főposta átellenében Szabadkán, Népbank-palota. 324-7

Törvényesen védve.

IRODALOM.

= **A szeszes ital molochja.** Ezen cím alatt jelent meg Szabó György nagyernyei (Erdély) alesperes plébánosnak nagyon tanulságos munkája az alkoholizmus ellen. Megkapó példákkal illusztrálja az alkohol rendetlen élvezetéből eredő bajokat, kimutatja, mennyire galádok azon csábítások, melyek különféle egészségügyi jelszavakkal iparkodnak a szeszesitalok élvezetének terjesztésére. Bebizonyítja, hogy a szeszesitalok élvezete az egészség rombadöntése, hogy vele az ember önmagát gyilkolja meg, de meggyilkolja magát a családot is, amire nézve ijesztő statisztikai adatokat hoz föl. Megöli a szeszesital a becsületnek, az emberi méltóságnak, elpusztítja a vagyont. Végül gyakorlati tanácsokat ad az alkoholizmus elleni védekezést illetőleg. A munka, mely megérdemli, hogy százezer példányokban terjedjen, megrendelhető 60 fillérért Szabó György plébánosnál Nagyernyén, Erdélyben.

Az előkelő világ legkedveltebb és legszebb imakönyve.

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE

vászon-, bőr-, bársony-, plüsch-, utánszott

• • és valódi elefántcsont kötésben. • •

Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtér, a Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körömczy Ernő.

109

Pedig hát egy teremtt lélek sem sejtí merre van ő most és senkinek sem jutna eszébe őt ezekben a magános, lakatlan cel-lákban keresni. Egy óránál tovább ki nem állja, megörjiti a félelem s aggodás. Az éh-ség ijesztő rémét látta már maga előtt, a hosszú éhhlált. — Ah! Mily lázas nyugtalan-sággal várja a szabadító lépteit, mily két-ségsbeesett rimánkodással fog segítségért kiabálni.

Megrázza, döregti az ajtót s körmeit véresre sebzí, mikor örületes kinjaiban a falba vágja. Akkor a vasrácshoz rohan s fehér fogaival igyekszik széjjeltörni azt.

S mikor nagysokára ráakadnak, ott fekszik holtan a földön, körülötte véryom jelzi a küzdelmet, mellyel kiszabadítani akarta magát.

De hát hol késik, Gondolfo? Hisz ő már negyedóra, nem, félóra óta várja itten őt! Hol marad ily sokáig?

Mikor végre benyitott hozzá, türelmetlenül támadt rá, a miért oly hosszú óráig maradt távol.

Pedig nem sokáig, csupán öt percig volt így, egyedül magában.

Édes Istenem! Hát ilyen a fogoly élete! Gaetanonak is ez a sorsa. Keserves zokogásra fakadt, a mint ott a napvilágon enyhe szellő esőkolja arcát.

Gandolfo egy pár zöldzsalus ablakot mutatott most neki.

— Lakik ott valaki? — Kérdezte ő.

— Igen, lakója is van annak a szobá-nak.

Gandolfo elbeszélte aztán, hogy egy olyan férfi költözködött be oda, ki csupán éjszakánként jár ki és senkivel sem beszél.

— Tébolyodott talán? — tudakolta Donna Micaela.

— Nem, teljes épeszü, mint akár mi. Ugy tudom azonban, hogy nem szabad mutatkoznia a világ előtt, mert a kormány üldözi.

Donna Micaella élénk érdeklődést érzett ez ember iránt. — Hogy hívják? — kérdezte aztán.

— En csak Signor Alfredonak szólítom mindig.

— Miből él?

— En főzök az ő számára is.

— Es ruhája?

— Arról is én gondolkozom... könyveket és újságot adok be olykor neki.

Donna Micaela sóttanul tett előre pár lépést. „Gandolfo, — szólt kísérőjéhez aztán, egy rózsát nyujtva át neki, mit eddig a kezében tartott, — ha majd annak a szegény bujdosónak újra ételt visz, tegye asztalára ezt a rózsát itt.”

Ez időtől fogva Donna Micaella nap-nap után küldött be a klastorbéli embernek valami csekélységet, virágcsokrot, könyvet, gyümölcsöt vagy egyebet. Nagy örömmel tette. Már majd azt hitte maga is, hogy mindezt Gaetano számára küldi. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Szög. Szabadka. Jönni fog bizonyosan, a husvétí számból csak helyszüke miatt maradt ki.

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve, mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésnél a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárúsítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.) ahol is bármilyenmű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-1

Óvás. Figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy a világhírű eredeti **Singer varrógépek** kizárólag 370-5-2 saját üzleteinkben kaphatók előírt gyári áron.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság
SZABADKA,
Deák-utca és Teréz-tér sarkán
(Huspiac).

Fióközlet minden nagyobb városban.
Pénzbeszedő, jó bizonyítványokkal, felvételik.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*, Vesselényi-ut.

Hadnagy István,
papi és polgári szabó.

195-56

Figyelem! Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hirlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

dijtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

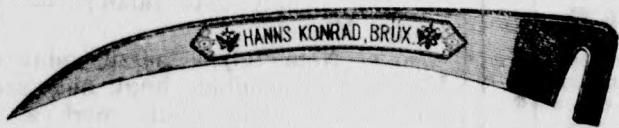
az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszékieleg bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben, :: (Tulajdonos: **Malusev Sándor.**) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-173

Olcsó és jó a világszerte ismert Bohémia ezüstacél kaszája

melyet nemcsak jó minőségeért, hanem könnyű kezelhetőségeért minden gazda előnybe részesít. Igaz, hogy sok oldalról olcsóbb kaszákat ajánlanak megvételre, de ezek egy minőségileg, mint a könnyű kezelést illetőleg össze sem hasonlíthatók a kitüntetéseket nyert Bohémia ezüstacél kaszájával. Ezen kaszáról lelkiismerettel elmondható, hogy

„Jó szerszám — könnyű és félmunka”.

Kasza hossza cm.	60	65	70	75	80	85	90	95	100
Ára darabonként K	1.40	1.45	1.55	1.65	1.75	1.85	1.95	2.—	2.15

Hosszabb kaszák arányosan drágábbak.

Kapható minden országban használatos alakban, minden darabért külön kezesség. **Tessék árjegyzéket kérni.** A kaszához való elsőrendű természetes köszörűkő 24 cm. hosszú, darabonként 30 fillér. Szabadalmazott kaszagyűrűk darabonként 25 fillér. Elsőrendű kaszaegyenestő szerszámok üllő és kalapács, a legjobb acélból 2 korona. Elsőrendű ezüstacél sarló 80 fillér, 90 fillér, 1 korona vágási hosszúság szerint.

Meg nem felelőtt kicserélek, vagy a vételárat visszadom, épen ezért kockázat kizárva.

Elküldés kezességgel utánvétellel vagy a vételár előzetes beküldése mellett az ezüstacélkasza gyári-raktár által.

A cs. és kir. udvari szállító **KONRAD HANNS** által, szétküldési ház Brűx 1320. sz. (Csehország).

Kérje gazdagon illusztrált árjegyzékemet, 3000-nél több ábrával, amelyet ingyen és franko küldünk. 361-10-3

Hirdetések

árszabály szerint felvételnek :: a kiadóhivatalban

SZABADKÁN,
Rákóczi-utca 20. sz.
és

FILOY JENŐ
könyvkereskedőnél
Damjanich-utca 106. sz.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

cégfelirat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kap:: hatók a ::

Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetségesei IV., Rákóczi-utca 20.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.